

Sygn. akt II CSK 702/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzcyk

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa B. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w [...]
przeciwko A. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 stycznia 2018 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 lutego 2016 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i znosi postępowanie apelacyjne,
uchyla wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 23 czerwca 2015 r.,
w części zasądzającej od pozwanego na rzecz strony powodowej
kwotę 205.345,46 zł (punkt I) i w części rozstrzygającej o
kosztach postępowania przed sądem pierwszej instancji (punkt
IV) i w tych granicach znosi postępowanie przed sądem pierwszej
instancji oraz w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania, pozostawiając**

temu	Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania
kasacyjnego	i postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód oznaczony jako B. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w [...] (dalej: „B.”), reprezentowany przez pełnomocnika na mocy pełnomocnictwa udzielonego przez syndyka masy upadłości B., pozwem z dnia 23 marca 2012 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. K. kwoty 417 687,17 zł z ustawowymi odsetkami, składającej się z należności głównej w wysokości 412 629,14 zł oraz odsetek ustawowych od kwoty 96 608,18 zł w wysokości 5 058,03 zł. Wskazał, że kwota główna obejmuje sumę kwoty 96 608,18 zł, będącej równowartością w złotych kwoty 22 028,50 Euro, wypłaconej przez powoda w części pozwanemu, a w części wskazanej przez pozwanego osobie trzeciej, jako zaliczki na poczet umowy kontraktacji, oraz kwoty 316 020,96 zł, będącej równowartością w złotych kwoty 76 400,00 Euro, stanowiącej odszkodowanie za nienależyte wykonanie tej umowy przez pozwanego.

W toku postępowania powód pismem z dnia 29 października 2014 r. zgłosił w ramach zmiany powództwa żądanie ewentualne, domagając się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego kwoty 98 428,50 Euro z ustawowymi odsetkami, liczonymi od kwot i terminów wskazanych w tym piśmie. Następnie w piśmie procesowym z dnia 22 maja 2015 r., uwzględniając sporządzoną w toku postępowania opinię biegłego, powód ograniczył żądanie główne do kwoty 205 345,73 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot i dat wskazanych w tym piśmie, a żądanie ewentualne do kwoty 48 078,66 Euro z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot i dat wskazanych w tym piśmie.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w [...] zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 205 345,46 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 marca 2012 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo o zapłatę 0,27 zł (pkt II), w pozostałej części umorzył postępowanie w sprawie (pkt III) oraz rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt IV).

Apelację od wyroku z dnia 23 czerwca 2015 r. wniósł pozwany. Wyrokiem z dnia 10 lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok z dnia 23 czerwca 2015 r. w ten sposób, że powództwo oddalił i zasądził od B. na rzecz pozwanego

koszty procesu w pierwszej instancji (pkt I) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II i III).

B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku z dnia 10 lutego 2016 r. Zarzucił naruszenie art. 382, art. 187 § 1, art. 191, art. 193 § 1 i art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 358 § 1 k.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy - w granicach zaskarżenia - z urzędu bierze pod uwagę nieważność postępowania. W myśl art. 379 pkt 2) k.p.c. zachodzi nieważność postępowania, jeżeli pełnomocnik strony nie był należycie umocowany.

W sprawie od początku powodem była B. (pozew - karta 2, wyrok z dnia 23 czerwca 2015 r. - karta 532, wyrok z dnia 10 lutego 2016 r. - karta 613). Pełnomocnik B. przez całe postępowanie w pierwszej i w drugiej instancji działał na podstawie pełnomocnictwa procesowego udzielonego w imieniu B. przez syndyka masy upadłości B. (pełnomocnictwo - karta 7). Do skargi kasacyjnej pełnomocnik B. załączył także pełnomocnictwo, którego udzielił w imieniu B. syndyk masy upadłości B. (pełnomocnictwo - karta 657).

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt II CSK 408/16, Sąd Najwyższy - na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. - zwrócił skargę kasacyjną Sądowi Apelacyjnemu w [...] celem usunięcia jej braku przez wezwanie pełnomocnika skarżącego, tj. B., do przedstawienia pełnomocnictwa procesowego umocowującego do wniesienia skargi kasacyjnej, udzielonego przez osobę lub osoby uprawnione do reprezentacji skarżącego, tj. B.. Uzasadnieniem dla takiego postanowienia była oczywista okoliczność, że skoro powodem w sprawie jest B., a nie syndyk masy upadłości B., to pełnomocnictwa procesowego do wniesienia skargi kasacyjnej w imieniu B. mogły udzielić osoba lub osoby uprawnione do reprezentacji B.. Pełnomocnictwa takiego nie mógł udzielić syndyk masy upadłości, ponieważ działa on w imieniu własnym, jakkolwiek na rachunek upadłego (art. 160 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, obecnie Prawo upadłościowe, jedn. tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 217 ze zm., dalej: „p.u.n.”).

Syndyk masy upadłości nie jest umocowany do udzielania pełnomocnictw, w tym pełnomocnictw procesowych, w imieniu upadłego do reprezentacji upadłego.

Na skutek postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2017 r. pełnomocnik B. przedstawił pełnomocnictwo procesowe udzielone przez osobę uprawnioną do jednoosobowej reprezentacji B. (pełnomocnictwo - karta 715). Oznacza to, że brak skargi kasacyjnej polegający na niezłączeniu do niej dokumentu pełnomocnictwa procesowego umocowującego do reprezentacji B. w postępowaniu kasacyjnym został uzupełniony. Nie było więc podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej (art. 398³ § 1-3 k.p.c. *a contrario*).

Rozpatrując skargę kasacyjną Sąd Najwyższy musiał jednak wziąć pod uwagę fakt, że w postępowaniu przed Sądami pierwszej i drugiej instancji w imieniu B. działał pełnomocnik procesowy, który nie był należycie umocowany, gdyż podstawę jego działania stanowiło pełnomocnictwo udzielone nie przez osobę lub osoby umocowane do reprezentacji B., lecz pełnomocnictwo udzielone przez syndyka masy upadłości B.. Oznacza to, że postępowanie przed Sądami pierwszej i drugiej instancji było dotknięte nieważnością (art. 379 pkt 2 k.p.c.), którą Sąd Najwyższy musiał wziąć pod uwagę z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Nieważności tej nie mogło sanować potwierdzenie przez osobę uprawnioną do reprezentacji B. czynności dokonanych przez nienależycie umocowanego pełnomocnika w postępowaniu przed Sądami pierwszej i drugiej instancji. Wprawdzie judykatura dopuszcza dokonanie takiego potwierdzenia i to nawet w postępowaniu apelacyjnym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2009 r., III CZP 118/08, OSNC 2009, nr 6, poz. 76), jednak jest ono dopuszczalne tylko do czasu prawomocnego zakończenia postępowania (argument z art. 401 pkt 2) *in fine* k.p.c.). Tymczasem w niniejszej sprawie przedmiotowe potwierdzenie dokonane zostało w postępowaniu kasacyjnym, tj. w pełnomocnictwie z dnia 27 października 2017 r., a więc po wydaniu prawomocnego wyroku z dnia 10 lutego 2016 r. Potwierdzenie takie nie wywołało więc skutków procesowych.

W rezultacie uzasadnione było uchylenie zaskarżonego wyroku z dnia 10 lutego 2016 r. w całości i poprzedzającego go wyroku z dnia 23 czerwca 2015 r. w zakresie zaskarżonym apelacją pozwanego, tj. w części zasądzającej

od pozwanego na rzecz powoda kwotę 205 345,46 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 marca 2012 r. do dnia zapłaty (pkt I) oraz w części rozstrzygającej o kosztach procesu w pierwszej instancji (pkt IV), zniesienie postępowania przed Sądem drugiej instancji w całości, a przed Sądem pierwszej instancji w zakresie odpowiadającym uchyleniu wyroku z dnia 23 czerwca 2015 r., i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w [...].

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1, art. 386 § 2 w związku z art. 391 § 1 oraz art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.